24/10/2025

Υπογραφή Προγραμματικής με Περιφέρεια Κρήτης και Δήμο Ηρακλείου για την ανάδειξη της Ενετικής Οχύρωσης και των Νεωρίων

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Υπεγράφη την Πέμπτη 23 Οκτωβρίου, στο Υπουργείο Πολιτισμού, η Προγραμματική Σύμβαση Πολιτισμικής Ανάπτυξης ανάμεσα στην Υπουργό Λίνα Μενδώνη, τον Περιφερειάρχη Κρήτης Σταύρο Αρναουτάκη, τον Δήμαρχο Ηρακλείου Αλέξη Καλοκαιρινό και την Πρόεδρο του ΟΔΑΠ Νικολέττα Διβάρη-Βαλάκου, για την προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη της Ενετικής Οχύρωσης και των Νεωρίων του

Ηρακλείου.

Είχε προηγηθεί, τον Μάιο του 2025, η θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου για την παραχώρηση της χρήσης της Ενετικής Οχύρωσης —που περιλαμβάνει το ισόπεδο τμήμα, τις χαμηλές πλατείες, τις στοές, τις πύλες και την τάφρο— στον Δήμο Ηρακλείου.

Η δεκαετούς διάρκειας σύμβαση, συνολικού προϋπολογισμού 22.570.971 ευρώ, χρηματοδοτείται από πόρους του Υπουργείου Πολιτισμού και του Δήμου Ηρακλείου και της Περιφέρειας Κρήτης. Περιλαμβάνει μελέτες και έργα αποκατάστασης και ανάδειξης του μνημειακού συνόλου, παρεμβάσεις προσβασιμότητας, ανάπλασης και διαμόρφωσης χώρων, καθώς και τη δημιουργία μουσειακών εκθέσεων. Παράλληλα, το ΥΠΠΟ θα στηρίζει ετησίως με 250.000 ευρώ το έργο συντήρησης της ενετικής οχύρωσης και με 150.000 ευρώ το «Φεστιβάλ των Τειχών – Candia Walls Festival» του Δήμου Ηρακλείου, που στοχεύει στην ανάδειξη και ένταξη των Ενετικών τειχών στην πολιτιστική ζωή της πόλης.

Παράλληλα, υπεγράφη και η ένταξη του έργου αποκατάστασης των Ενετικών Νεωρίων του Ηρακλείου στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κρήτης 2021–2027, με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ και συνολικό προϋπολογισμό 10.100.000 ευρώ. Το έργο θα υλοποιηθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού δια της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, αποκαθιστώντας και αναδεικνύοντας το ιστορικό συγκρότημα των Νεωρίων ως ενιαίο μνημειακό σύνολο.

Αμέσως μετά την υπογραφή η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε:

«Η σημερινή μέρα είναι πολύ σημαντική για το Υπουργείο Πολιτισμού, την Περιφέρεια Κρήτης και τον Δήμο Ηρακλείου. Ολοκληρώσαμε, μετά από μακρά και συστηματική προεργασία, τη διαδικασία της παραχώρησης των Ενετικών Τειχών στον Δήμο Ηρακλείου και της συγκρότησης του καταλόγου των έργων, που εμπεριέχονται στην Προγραμματική Σύμβαση Πολιτισμικής Ανάπτυξης, και τα οποία υλοποιούνται με βάση τον προγραμματισμό και τη συνεργασία μας και με την Περιφέρεια Κρήτης. Το θέμα της παραχώρησης των Ενετικών Τειχών, της Ενετικής Οχύρωσης, από το Υπουργείο Πολιτισμού στο Δήμο Ηρακλείου, έχει απασχολήσει τους φορείς για πάρα πολλά χρόνια. Μετά από τη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, τον προηγούμενο Μάιο και μετά την ολοκλήρωση του προγραμματισμού και τις εντάξεις των έργων, που έχουν συμπεριληφθεί στην Προγραμματική Σύμβαση, σήμερα, κλείνουμε αυτό το κεφάλαιο, της παραχώρησης της Ενετικής Οχύρωσης στον Δήμο Ηρακλείου για 10

χρόνια, με δυνατότητα ανανέωσης για άλλα 10. Συγχρόνως, ο Περιφερειάρχης υπέγραψε την ένταξη -στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Κρήτης- ΕΣΠΑ 2021-2027- της αποκατάστασης των Νεωρίων του Ηρακλείου, ένα έργο προϋπολογισμού 10.100.000 ευρώ, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην Προγραμματική. Το έργο θα δημοπρατηθεί και θα υλοποιηθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού. Δύο μείζονες υποσχέσεις μας, σήμερα, γίνονται πράξη. Το θέμα της παραχώρησης των Τειχών, το συζητήσαμε εξαντλητικά τα δύο τελευταία χρόνια. Με πολλή σκέψη και αμοιβαία κατανόηση, θεωρώ ότι φθάσαμε στο σωστό αποτέλεσμα, το οποίο επιτρέπει την καλλίτερη διαχείριση αυτού του μοναδικού οχυρωματικού συνόλου. Ευχαριστώ τον Περιφερειάρχη Κρήτης Σταύρο Αρναουτάκη για την εξαιρετική και αποτελεσματική συνεργασία που έχουμε εδώ και πολλά χρόνια για όλα τα θέματα που αφορούν τον Πολιτισμό στην Κρήτη. Ευχαριστώ τον Δήμαρχο Ηρακλείου Αλέξη Καλοκαιρινό για τη σταθερή συνεργασία που έχουμε αναπτύξει για ό,τι αφορά στον Δήμο του. Η συνέργεια με την περιφερειακή και την τοπική αυτοδιοίκηση είναι ο μόνος δρόμος για να επιτύχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα, προς όφελος της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς της πατρίδας μας, και της ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών».

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης Σταύρος Αρναουτάκης, δήλωσε: «Η σημερινή ημέρα αποδεικνύει για μία ακόμη φορά ότι η στενή συνεργασία και η συνέργεια μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού, του Δήμου Ηρακλείου και της Περιφέρειας Κρήτης φέρνει σημαντικά αποτελέσματα. Η παραχώρηση των Ενετικών Τειχών στον Δήμο Ηρακλείου για 10+10 χρόνια αποτελεί ένα γεγονός ορόσημο. Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαιτέρως την Υπουργό Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη, για τη διαχρονική και εξαιρετική συνεργασία της με την Περιφέρεια σε όλα τα θέματα πολιτισμού που αφορούν την Κρήτη. Ευχαριστώ τον Δήμαρχο Ηρακλείου, Αλέξη Καλοκαιρινό, για τις κοινές προσπάθειες που καταβάλαμε όλο αυτό το διάστημα ώστε να φτάσουμε στη σημερινή προγραμματική σύμβαση. Παράλληλα, βρισκόμαστε στην ευτυχή θέση να ανακοινώσουμε την υπογραφή για την ένταξη του έργου αποκατάστασης των Νεωρίων του Ηρακλείου, ύψους 10.100.000€, στο Περιφερειακό μας Πρόγραμμα (ΕΣΠΑ), ικανοποιώντας ένα πάγιο αίτημα του Δήμου και της τοπικής κοινωνίας. Έχουν ήδη εγκριθεί 20.000.000€ για την αποκατάσταση των Νεωρίων των Χανίων, βάσει μελετών που επίσης χρηματοδότησε η Περιφέρεια Κρήτης. Όλα τα παραπάνω επιβεβαιώνουν πως όταν οι φορείς συνεργαζόμαστε, μπορούμε να έχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα προς όφελος των πολιτών που υπηρετούμε. Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω την πρόεδρο του ΟΔΑΠ Νικολέττα Βαλάκου και όλους τους συνεργάτες της Υπουργού για τη συμβολή τους. Συνεχίζουμε δυναμικά για τα

επόμενα σημαντικά έργα που έχει ανάγκη η Κρήτη».

Ο Δήμαρχος Ηρακλείου Αλέξης Καλοκαιρινός ευχαρίστησε θερμά όλους τους συνεργάτες του από το Δήμο Ηρακλείου και προχώρησε στην ακόλουθη δήλωση: «Είναι μια πολύ σημαντική αυτή για το Ηράκλειο, η στιγμή που υπογράφουμε την Προγραμματική Σύμβαση Πολιτισμικής Ανάπτυξης στο Υπουργείο Πολιτισμού μαζί με την Περιφέρεια Κρήτης και μαζί με τον Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων για την προστασία, την αξιοποίηση και την ανάδειξη της ενετικής οχύρωσης και των Νεωρίων του Ηρακλείου. Μέσα από αυτή την Προγραμματική Σύμβαση ενεργοποιείται και η επίσης δεκαετής παραχώρηση των Τειχών στον Δήμο Ηρακλείου. Αποτέλεσε μια μακρά επιδίωξη, αυτή τη στιγμή καθίσταται πραγματικότητα, σημαίνει ένα ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων οι οποίες ξεκινούν από το πιο βασικό που είναι η προστασία των μνημείων και φτάνουν μέχρι την καλλιτεχνική έκφραση και την ένταξη στην καθημερινότητα αυτού του εκπληκτικού μνημειακού συνόλου. Θέλω να ευχαριστήσω ιδιαίτερα εκ μέρους του Δήμου Ηρακλείου αλλά και προσωπικά την Υπουργό Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη για την έμπνευση, την καθοδήγηση, την υποστήριξη και την εμπιστοσύνη με την οποία περιβάλλει τον Δήμο Ηρακλείου. Επίσης θέλω να ευχαριστήσω τον Περιφερειάρχη Κρήτης Σταύρο Αρναουτάκη για την σταθερή του συνδρομή, την τόσο συντελεστική, στα πιο κομβικά ζητήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ειδικότερα του Δήμου Ηρακλείου και βεβαίως την κυρία Βαλάκου, την Πρόεδρο του ΟΔΑΠΠ με τον οποίο ξεκινούμε σήμερα τη συνεργασία μας. Θέλω να πω ότι έχουμε απόλυτη συναίσθηση της ευθύνης που συνεπάγεται αυτή η υπογραφή. Οι βάσεις πάνω στις οποίες έχει τεθεί αυτό το πολύπτυχο πρόγραμμα που πρόκειται να αναπτυχθεί νομίζω ότι είναι στέρεες και από εκεί και πέρα εναπόκειται σε εμάς να αποδώσει για το καλό του τόπου, για το καλό των ανθρώπων του».